

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Főttér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor. Hirdetéseket: a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 16 fill.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetés-é hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fill</p>
--	--	--

A gabna és bor uzsora.

— A szőlősgazdákhöz. —

Csongrád, 1900 szept. 23.

Azt olvassuk, hogy végre a magyar jogászok, sőt parasztok is jólaktak a szabadsággal és mint az iparosok, ők is panaszkodni kezdenek. A szabad uzsora és hamis bukás, hamis esküvés ellen, amit a magyar büntető törvénykönyv páratlan nagylelkűséggel egész «hazai iparrá» engedett fejlődni! — A nőcsábítást pedig egyenesen a törvény védelme alá látszik helyezni mint sportot, holott az egész világon mindenütt épen a csalást, csábítást, bujtogatást, hamis bukást, hamis esküvést vették a bíróságok és a társadalom a legszigorubb elítélés alá.

Igy fejlődött ki nálunk egy rohadt társadalmi rendszer, így lett az ügynökség és uzsora egy fogalommal és így lett a hamis esküvés, hamis tanuskodás kereseti ággá némely bíróság területén — ahol 2 frittól fellebb az uzsorások és ügynökök mindenre, az apagyilkosság vádjától a felségsértésig képesek tanukat kapni, esorda számra.

Ezek a gondolatok jutottak az eszembe, mikor olvasom, hogy a kir. kuria a gabna uzsora eltörlé-

sére papiros rendeletek gyártásával akar segíteni a bajon, a magyar gazdák baján — és Sima telepít, Hegyi, Kovács szabadon járnak.

Az eddig felvetett eszmék és tanácsok mind azt bizonyítják, hogy a kir. kuria olyanok tanácsát akarja meghallgatni, akik nem ösmerik a szegény gazda népet, nem is láttak soha eleven hamis tanut, hamis ügynököket akik borban és buzában dolgoznak, legfellebb egy pár szolid czég megbízottját ösmerik, akik tisztességes üzleteket csinálnak a napi, rendes árfolyam szerint.

Forduljon a kir. kuria és a földművelésügyi minster a politikai hatóságokhoz, az összes járások főszolgabiráihoz és az így beérkezett jelentésekből inkább megfogja látni, hogy mi a baj? és mik lennének az orvoszerek?

Az a fő baj, hogy az állami terhek mellett a községi terhek apasztásával a kormány mitem gondol, az országnak egyetlen főispánja van csak — aki látja, hogy itt radikálisan kell fellépni.

Az a baj, hogy a magyar föld még igen sok helyen tulmagas kamatokkal van megterhelve, tehát a buza árakat ezek — a kényszereladások nyomják: a terhek.

Külföldön a Raffaisen-féle hitelszövetkezetek után már a gazdák közös erővel igyekeznek adósságait apasztani.

Melinet, Franciaország volt minsterelnöke a földbirtokok terheinek törlesztésére állami jelzálog bank felállítását sürgeti, évek óta. Grabmayr, az osztrák birodalmi tanács egyik képviselője, a híres nemzetgazdász, pár hónap előtt kiadott nagy művében az osztrák földbirtokosok érdekében, szintén azt követeli, hogy a földbirtokok részére csak az államnak legyen szabad jelzálog hitelt nyújtani: az uzsorásokat, a magán hitelezőket ne ruházzák fel jelzálog jogok szerzésével — hanem az állam legyen köteles a birtok $\frac{3}{4}$ értékéig jelzálog kölcsönt nyújtani és a termésre előleget adni.

Magyarországon — Kecskemét példájára, a városi bankok felállítását üdvösnek tartják már a hatóságok is: mert csak ily uton lehet egészséges hitelviszonyokat teremteni, ha az állam és hatóságok figyelmet fordítanak a hitelüzletek tisztaságára is.

Szóval a gabna uzsora gyökere ott van: a földbirtok terheinek nyomásában.

TARIZAI

A cifrázkodás ellen.

— A magyar nők és a magyar népviselet. —

A fővárosban, a sugáruti panoptikumban, sok érdekes dolog közt, nem utolsó látvány: a különböző államok híres, nagy embereinek élet nagyságu alakjai.

Falusi ember előtt hihetetlennek látszott mindig, hogy ezek az egyszerű fekete ruhás emberek: fejedelmek, császárok, kormányzók, uralkodó férfiak, — hogyan lehetnek el aranygyűrűk, oralánczok, gyémánt inggombok nélkül: holott a legutolsó kupecz is, ha jól fizet az ökörhus — telelakja az ujját gyűrűkkel, a felesége meg alig tud lépni a rikitó színű selyem czókmoktól.

Aztán egyszerre megpillant a falusi ember egy csongrádi izléssel, égrekiáltó színekből, vérvörös palástba, sárga selyem ingbe bujtatott gigerlit, tarkábnál tarkább, haragos színekben összeállított diszitésekkel — és ijedten látja fején a koronás süveget, amelyről rá ismernek, hogy ez a vadember — vad király: Menelik.

* * *

Van aztán a másik teremben egy méltó társa: egy zulu fejedelm, akinek még az orra is tele van gyűrűvel, a fején

fehér czilinder diszlik, nagy lábait azonban csupaszon hagyta.

Hát tagadhatlan, hogy a vad emberek izlése nem ösmeri az egyszerűséget, s ha elgondolkodunk a régi magyar népviselet egyszerűségén, magyarságán, szépségén — irtózáttal látjuk a selyem ruhás, rikitó módon felcifrázott asszonysoportot, amely a legrikítóbb vörös színektől kezdve a legképtelenebb módon utánozza a pipperés zulu királyt, és hazudtolja meg azt, hogy akik viselik e ruhákat, azok magyar nők — mert mindig a zulu király, meg Menelik jut az eszembe, akik mindenféleképp a ruhájukkal akartak feltűnni! — Nos hát épen ezzel mututták ki, hogy a lelkük, izlésük durva, elméjük tudatlan, mert feltűnők, kirivók, rikitók voltak.

* * *

Olvassuk, hogy régen is sok bajt okozott az asszonyok cifrázkodása. Törvényt hoztak rájuk, ütötték, verték őket. Nem használt semmit.

Sokkal okosabb és praktikusabb módon igyekeznek a most megnyitott állami leányiskola igazgatója e kérdést megoldani és ráhatni a népre, hogy a cifrázkodással hagyjon fel, amely rossz utra visz, és izléstelen, mint minden rossz.

Az iskolában ugyanis eltöltött a növendékeit a cifrázkodástól, — s a szerény egyszerűséget, mind a ruházatban,

mind a magaviseletben, mind a beszédben megköveteli a növendékektől; mert felvilágosította őket, hogy a műveltség a szerénységet, egyszerűséget feltételezi — és ma az egyszerűség, szerénység előkelő sajátság. Ellenben a tudatlanság a vörös, rikitó színű cifra ruhákat szereti, s a rossz izlésű nő, a feltűnő cifráság és drága selyem ruhák által árulja el műveletlenségét, durva, és hiu lelkét ami rut dolog. Az ilyen hiu, feltűnni vágyó cifrázkodó asszonyok sokszor egy egész családot, nemzetséget képesek tönkre tenni.

* * *

Nagyon is üdvös dolog, és örvendetes, hogy a leányiskola, már a kezdetnél ilyen nemes és hazafias elveket tűzött ki maga elé.

Nagyon ráfér a magyar alföld cifrázkodó asszonynépségére, amelyben a hazafiság oda jutott, hogy a bécsi portékát vásárolják.

* * *

Bizony már csak a szegényebb osztálybeliek követik az uri egyszerűséget, a szép magyaros viseletet s ma holnap csak a — — — főhercegnők, művésznők, és tanyai menyecskék fogják az egyszerűséget szeretni!

✂

Melinet elvét Horánszky is hangoztatta a képviselőházban. Szerinte ha a magyar föld 800 millió forint jelzálogterhét az állam konvertálná, úgy ennek kamat jövedelme a 32 millió forint földadót helyettesítené, s a magyar föld ismét adómentes volna.

De ne is beszéljünk a jövő zenéjéről!

A közönségnek érdeke mit kíván tehát?

Azt kívánja, hogy az uzsora ügy-
nőkök tulkapásaival szemben egy
más védelmére kelljenek maguk a
gazdák. Azt kívánja, hogy védjék meg
a hatóságok a gazdákat a kizsákmá-
nyolástól — mint a munkásokat meg-
tádták védeni.

De hát csak úgy tudják őket
védeni a hatóságok, ha ők maguk
is szövetkeznek, mint a munkások.

Itt van pl. a csongrádi bor-
uzsora: egy koronát fizet a gazda
és egy koronát fizet a vevő 100
liter borért ügynöki díjban!

A csongrádi szőlők talaja olyan
kitűnő, hogy itt a legnemesebb,
legtüzesebb fajborokat lehetne ter-
melni, ha össze állnának és pincze
szövetkezetté alakulnának.

A bor csak a szüret után kezd
értéket képviselni, mikor érni kezd.
A gazda csak félmunkát végzett
szüretig, s eladta a félig kész, nyers,
éretlen bort, olcsón.

A gabna uzsora ellen tehát
folyik a kir. kuriánál a tanácsko-
zás — s aligha lesz valami haszna,
ha az ügynöki kvalifikációt leg-
alább nem szigorítják meg és a ha-
tósági jelzálog ügyletek eszméjét
nem karolják fel.

A bor uzsora ellen azonban
itt kínálkozik a védelem Csongrád
szőlős gazdáinak — a pinczeszö-
vetkezet alakításában.

Ne várjanak felülről segítyt,
a kuriai nagy uraktól, akiknek nem
fáj a fejük, mert jó fizetésük van
— hanem segítsenek önnön erejük-
kel, saját magukon.

Azokban valamelyik megye tör-
vényhatósága felirhatna a törvény-
hozáshoz — hogy az ügynöki fog-
lalkozást szigorítsa, szabályozza és
csak igazolvánnyal bíró embere-
ket, meghatározott jutalomdíj mel-
lett engedjen működni.

*Felirhatna, hogy a hitel és biztosítási
ügyleteknél több buzgósággal járjanak el,
mint a Hegyi Antal és Síma Ferkó ese-
teinél tapasztaltuk, s ne csak a vak kol-
dusokat fogják el, s ne csak a szegény
embereket ítéljék el.*

Védjék meg a tudatlan népet
és a tisztességes ügynököket a csa-
lóktól.

Ezt maguk a tisztességes ügy-
nőkök is követelhetnék saját érde-
kükben: hogy kollégáikban — ne
lássa az ülföldi nép legnagyobb
ellenségeit.

— Akik idő előtt szüretelnek. A bor
árát azzal rontják némelyek, hogy nem
tartják be a szüreti időt, hanem időelőtt
szüretelnek. Járásunk erélyes fő szolga-
bírája ennek folytán, szigorú utasításban
elrendelte, hogy a szőlő birtokosokat fig-
yelmeztessék, miszerint tekintettel a rend-

kívül kedvező időjárásra — tartozkodják
mindenki az idő előtt való leszüreteléstől,
mert akik a törvény ellen vétének, azok
ellen a törvényes eljárást megfogja indi-
tani. Eddig három járásból 63 szőlősgazdát
jelentettek föl, akik nagy részben Ludro-
vai Toth István és Schwarz borügynökre
hivatkoznak, mint felbujtókra, hogy ezek
biztatták őket a szüreti idő megszegésére.
Van még egy pár olyan borkupez, aki
szintén közreműködött mint bűnrészes ab-
ban, hogy a gazdák törvény elő kerüljenek.
Ugy lehet tehát, hogy ezek a felbujtók is
megmegkeserültek a csongrádi gazdák meg-
károsítását.

A szabad stóla.

(Egyenlőség, testvériség — a parokhiákon.)

Lapunk múlt számának egyik cik-
kelyében rámutattunk arra a viszás hely-
zetre, melyszerint a kath. papság java-
dalmazása, minden jog és méltányosság
ellenére, milyen különböző mértékekkel
van maig is elosztva.

Egyik plebános jövedelme annyira
sem megy, mint egy urasági kocsis évi
fizetése — holott másik parochián daskál
az illető plebános a földi javakban s en-
nélfogva alig lehet vele elhitetni, hogy
ő nem nagyobb ur a főispánnál, a mi-
nisztereknél, a királynál.

De hogy a hívek is mennyire érzik
azt, miszerint ideje volna már rendet hozni
ezekbe a zavaros állapotokba — mutatja az
alább közölt levél, amelyet egy igen elő-
kelő és tisztelt egyén küldött be szerkesz-
tőségünkbe.

A levél a következőleg hangzik:

Budapest, 26 szept.

Igen tisztelt Szerkesztőség!

A Cs. L. legutóbbi számát olvasván,
abban egy igen nagyfontosságú kérdést
láttam fölvetve, amely a nép érdekében,
a szociális kérdéseknek egyik főpontját
kellene, hogy képezze, s a mely kérdés
megfoghatlan módon, mindeztideig nem
keltette fel sem a sajtó, sem a szocialis-
ták figyelmét.

A magyar paraszt ép úgy mint az
erdélyi oláh és a felvidéki tót, a stola jö-
vedelmét olyan tehernek tekinti, amelynek
megváltására még csak nem is mer gon-
dolni sem.

Természetesnek találta 48-ban, hogy
a földesurak uralma alól megváltották őt,
természetesnek találja, ha a vármegyéket
is beillesztik a modern közigazgatás gé-
pezetébe — s megszűnik a baksis, dézsma,
urbér minden vonalon: ánde a párber
és a szabad stola megszüntetése elérhetlen
ideálnak tűnik fel előtte.

Azokban mélyelt az állam keresztül
viszi a kongrua javítást, a vármegyék ál-
lamosításával mélyelt eltüntetni a középkor
eme maradványát: abban a perczen hozzá
kell togni az egyházi hivatalok javadal-
mazásának szabályozásához.

Nem szabad a népet oda hagyni a
szabad stóla, szabad dézsma predájának
— hanem ezt a kérdést is meg kell oldani.

Társadalmi, gazdasági és kulturális
okokból sürgetni kellene ennek megol-
dását mindenkinek, aki, mint én, vagyok
a nép barátja.

Közönség köréből.*)

Tekintetes Szerkesztőség!

Az elmúlt héten megjelent a téli
időre szóló vasuti menetrend, melyből
örömmel látjuk, hogy az igazgatóság, a
Csongrádról Fegyverházára, kedden és pen-
teken hajnalban közlekedő vonatot meg-
hagyta. Ez a körülmény arra enged kö-
vetkeztetni, hogy a hajnali vonat, nem mint
azt annak idején beszéltek, csak nyárara,
hanem egyszersmindenkorra lett magadva.

*) Mint közérdekű dolgot, készséggel közre
adunk. Szerk.

Épen ezért Csongrád község előljáróságá-
nak legfőbb feladata volna oda törekedni,
hogy a hajnali vonat nem csak kedden
és pénteken, azaz kétszer egy héten, ha-
nem legalább hetenként háromszor: mond-
juk vasárnapon is közlekednék. De elte-
kintve ettől, ha ez nehézségekbe ütköznék,
legalább azt kérelmezhetné az előljáróság,
hogy a hajnali vonat ne 4 óra 30 perc-
kor, hanem 4 órakor induljon Csongrád-
ról, s akkor 7 óra 45 perczkor Szegeden,
vagy 8 óra 25 perczkor (nem mint most
10 óra 55 perczkor) Budapesten lehetünk,
s meg volna a mód, hogy a gyorsvonat
— mely még egyszer annyiba kerül —
mellőzésével, személyvonaton ugyanaz nap
Budapestről is Csongrádra visszajuthassunk.

Csongrád község előljáróságának fi-
gyelmét annyival inkább hívjuk fel ezen
közérdekű fontos körülmény keresztül vi-
telére, mert a hajnali vonat kérelmezését
annak idején dr. Szappanos Sándor kir.
járásbíró indítványozta, aki szóval és tettel
fáradozott e fontos kérdésen, s az ő ér-
deme egyedül, hogy a hajnali vonat léte-
sült. S ha már ő — kinek ez nem kötelessé-
ge, ilyen közérdekű dolgokkal foglalko-
zott, akkor az előljáróságnak a legsürgő-
sebb teendői közé tartozik a dologban
szintén lépéseket tenni.

Csongrádon, 1900. szept. 29-én.

Tisztelettel

Egy adófizető.

UJDONSÁGOK.

— Vármegyei közgyűlés. F. hó 1-én
Csongrádmegye törvény hatósága rendki-
vüli közgyűlést fog tartani, amelynek csu-
pán két tárgya lesz. A Tisza-Duna csa-
torna építésre vonatkozólag leérkezett
miniszteri leirat tárgyalása, és az állat
egészség ügy államosítása folytán szük sé-
ges intézkedések megtétele. Nem volna
indokolatlan és felesleges dolog, ha Cson-
grádmegye, amelynek népességi szaporu-
lata a legkedvezőbb, mint tősgyökeres
magyar faj lakta törvényhatóság, felemelné
szavát az «emberek» közegészsége érde-
kében is, s a vajutó közegészségi minis-
terium megszületését sürgetné.

— A csongrádi szüret. Tíz év óta nem
volt olyan jó borra kiállítás, mint az idén.
Egyes gazdáknak, mint Joannovits István,
Palásti János, Kelemen Mátvás stb. szépen
és jól megmunkált szőlőkben a legszebb
termés mutatta, hogy a permetezés meny-
nyire megvédte a szőlőket. A szövetkezet
most már a gazdák örömmel üdvözlök,
mert negyszeri permetezésre a pinczeszö-
vetkezes részéről hitelbe kapnak annyi
kékkövet, amennyit kell nekik.

— Borhamisítások ellen. A földműve-
lési miniszter a napokban szigorú rende-
letet adott ki, mely szerint a hatóságok-
nak meg kell vizsgálni a szüret idején a
borkereskedők borait, és a melyik gazda,
vagy kereskedő a musthoz vizet kever,
az az 1893 XXIII. t.-c. értelmében 600
koronáig terjedhető pénzbüntetéssel ezen-
felül két hónapig terjedhető elzárással
fog büntetettetni, s azonkívül az illetőktől
a tiltott módon kezelt borok el is koboz-
tatnak majd. A miniszter végül szigorú
utasításba adta, hogy a magyar borok
megrontói ellen, s azok ellen, akik a
hordókat akkor kénezik, mielőtt a mustot
bele öntik, valamint akik a szüreti idő
előtt kezdenek szüretelni, mivel ezek
a törvénynek nem engedelmességeknek
szigorúul járjanak el a hatóságok.

— Feljelentett szüretelők. A követke-
zőket jelentették fel szüreti határ idő be-
nem tartása miatt. Bózsik Apollónia, Sági
János, Szöllősi Pál, Pitrik Józsefné, Per-
nyés Ágnes, Lapu Mihály, Maszlag Pál,
Nagy Ferencz, Lantos János, Gál Pál,
Csenki István, Fellöldi István, Kocsis
Károly, Rijezi János, Juhász Pál, Kovács
Gergely, Sarusi Mihály, Tóth Pál, Zságer
Mihály, Szabó József, Varga Mátvás, Ba-
láza József, Donka György Tösmagi
Rozalia, Tösmagi Rókus, Gulyás István,

Ludrovai Tóth István, Sata Pál, Illés József, Szörfi István, Palásti Imre, Teke János, Teke László, Oláh István, Justin Gáspár és Palásti Ferencz csongrádi lakosok. November harmadik és ötödik napjára már meg is vannak idézve tárgyalásra. Ezekon kívül 31 gazdát tegnap jelentettek fel.

— **Tüzek.** Tegnapelőtt éjjel a kétágu-utczában tűz volt, mely alkalommal Lekrinczi József és Palásti Mihályné háza égett le. A toronyörököt most is a csendőrök ébresztették fel: de azért nem csapják el őket magas állásukból.

— **A közdülő utak ellnörzése.** A csongrádi járás főszolgabíróját nem hiába tartják erélyes embernek, pontos hivatal vezetőnek — de a járhatlanná vált szőlőbeli és mezői dűlő utak jókarba helyezésére sok gondot fordít. Legutóbb elrendelte, hogy járása minden községben egy bizottságot válasszon a képviselőtestület abból a célból, hogy a bizottság tagjai külön-külön valamenyi utat megvizsgáljanak minden év május hó első napjáig, s a tapasztalt hiányokat neki bejelentésük.

— **Reményteljes zsvány csemete.** A Pesti Ujság és Nemzeti Ujság elárusítását nagy igyekezettel teljesítette Keller Tamás nyomdász inas Csongrádon. Jó kedvvel kínálta a szaladó kis fiu minden békés embernek az ujságokat, abban a hitben, hogy nem a Bakonyban, de rendezett községben van. Lekrinczi Pista 13 éves suhancz azonban másképp gondolkodott, utána rohant és hátulról oldalába szurta bicskáját. Most a kis nyomdász fiu súlyos betegen fekszik — a zsvány csemete pedig szabadon jár — a Bakonyban — azaz: Csongrádon, ahol a közrendészeti állapotok — kitérnek! Ha a szegeci kir. törvénysek is úgy akarja: a kis zsvány csemete öreg ember lesz — mire megéri, mint Sima és Kovács urak — a főtárgyalást.

— **Olcso emberélet.** Nap nap mellett jönnek szegény emberek a hatóságok elé azzal a panaszzsal, hogy a tanyai kutyák megrohanták őket és ruhájukat le tépték. Mult héten Ötvös Imre és Máté János tanyáján támadták meg a kocsiba fogott lovakat a tanyai kutyák, s Ötvös Imre ígérte is, hogy ezután a 10 korona büntetés után lánczra veri nappal kutyáit. Máté János azonban szörnyen méltatlankodott, hogy miért büntetik meg őt is 10 koronával? hiszen «nem is lett volna szabad senkinek az ő tanyájára betenni a lábát!» Hát nem lesz jó arra várni, hogy meg magyarázza a hatóság azoknak, akik az emberéletet kutyába sem veszik, miszerint az 1879. évi 40-ik törvényczik 122 § egy hóig terjedhető elzárással és azonkívül 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtja bizony azokat, akiknek olyan kutya van birtokukban, amelyről tudják, hogy az ember testi épségére nézve veszélyes, mindamellett elmulasztják a szükséges ovintézkedéseket alkalmazni a kutya ellen. Ha a tanyai gazdák előtt az ember élet olyan olcso, akkor ellenük a legszigorubb eljárás lesz szükséges alkalmazni; nehogy istmélődjenek az olyan esetek, mint Tömörkényen történt, a hol a 9 éves Csendes Eleonórárt Magony Antal kutyája úgy megtámadta, hogy a gyermek nehéz kországban esett.

— **Akinek kevés a jövedelme.** Csongrád község előjárósága, Mátéffy Kálmán főszolgabíró, utasítására, most dicséretes buzgalommal azon igyekszik hogy a községi lakosok pótdóját le apaszsa. E tekintetben mindenki egyetért abban, hogy a csongrádi járás erélyes főszolgabírójára rendkívül üdvös célt tűzött ki az előjáróságnak, amely ha nem tévezi szeme elől az utasítást, végtelen hálára fogja lekötölezni az összes lakosságot. Ugy látszik, hogy meg is akar felelni az előjáróság feladatának, megbiztatásának. Épen azért nem is akarunk hitelt adni ama felmerült híreknek, mintha a fogyasztási adó kezelője, akinek legmagasabb fizetése van a községnél, több a főbíróénál, sőt több a járási szolgabírónál, aközségtől azt kérte, hogy fizesse meg a község érte a mértékhitelési és

vizsga díját és utazási költségét is, mert ő a sajátjából nem költhet, hogy ennek az állásnak jövedelme is majd az övé legyen! Hihetetlennek tartjuk az egész dolgot, s nem is tételezzük fel, hogy az előjáróságtól ilyen áldozatot kért volna valamelyik tisztviselője — épen az, akinek legtöbb fizetése van.

— **Anyakönyvi kiigazítások.** A Tiszavidék című lapban éles támadást intéz valaki az állami anyakönyvi hivatal ellen, azt mondván, hogy a napirenden levő kiigazításoknak az állami anyakönyvi hivatal lenne az oka. Eltekintve attól, hogy a felekezeti anyakönyvek mindenütt hiányosan vezetettek az országban, Csongrádon már ezért sem lehet ráfogni az előforduló kiigazítások okát az állami anyakönyvi hivatalra, mert épen az itteni r. k. anyakönyvi hivatal az oka kizárólag annak, hogy a bejegyzések kiigazításra szorulnak. Mert az előforduló esetek azt igazolták, hogy az illetők nevei másképp jegyeztettek be születésükkor, másképp jegyeztettek be mikor házasságra léptek, másképp jegyeztettek be mint apák mikor gyermekök született, s másképp jegyeztettek be mikor elhaltak. Ezeket, a parokhián hibásan kiállított okmányokat, a főszolgabírói hivatalnál bárki is megtekintheti. Ilyen adatok felhasználása mellett aztán kár azt hánytorgatni, hogy sok dolgot adnak az anyakönyvi bejegyzések kiigazításai.

— **Veszedelemes utjelzők.** A mult héten a járásbíróóság épülete és Szarka Mihály haza között, a főutnak nem a szélén, de a főutnak majdnem a közepére beállított faszlopnak nekiment egy felegyházi fuvaros szekere. Ugy 8 óra felé lehetett az idő, s az arrajárók nem a leg épületesebb dicséreteket hallottak az előjáróságra.

— **A hasi hagymáz terjedése.** Csongrádon legutóbbi hetekben járványszerűleg kezd fellépni a hasi hagymáz, s egym. után 8 megbetegedési eset történt, amelyből egy halálos lefolyással végződött.

A perza sah Budapesten. Mint jó hívő muzulmánok a perzsák szeszies italokat nem isznak s így az udvari ebéden a perza sah is kísérete csak «Kristály» Szent-Lukácsfürdői hegyiforrás ásványvizet ittak. Ez azonban igen jól ízlett nekik és a diszes Hungaria Szállóban, a hol budapesti tartózkodásuk alatt laktak, sem kívántak más vizet, mint a melyet az udvari ebéden megismertek. A Hungaria szálloda igazgatóját Burger urat, Emine Sultane Sadrazani nagyvezír megbizta, hogy a Szt.-Lukácsfürdő kútállalatnál egy nagyobb küldemény Kristály ásványvizet megrendeljen.

Az Ország-Világ 1901. évi Almanachja. Régi szokáshoz híven jelenti az Ország-Világ szerkesztősége, hogy 1901. évi almanachja készülében van és karácsony ünnepén pontosan ott lesz minden előfizetője asztalán. Nagy gond volt megállapítani, mi is legyen a diszes munka, melynek elkészítésére az Ország-Világ költséget és fáradságot nem kimél, mi módon örökítse meg a jellemzőbb események kiemelésével a mult esztendő történetét és mi módon nyújtson minél több szórakoztató olvassmányt annak a nagy előfizető közönségnek, mely számban megerősödvé várja kedves hetilapjának karácsonyi ajándékát. Körültekintett az év eseményein és kereste azt a kiemelkedő nagyobb jelentőségű kérdést, mely a most muló napoknak tán maradandóbb emléket fog biztosítani. És ezt ezuttal könnyen megtalálta. Régi idők titkos kívánsága élteti újra az elméket. Egyszer szalmalángnak nevezték, sokan ki is nevettek, azután elfeledték, most újra feltámadt és mind hangosabban hangzik a kívánság: *Pártoljuk a magyar ipart.* A füstölő gyári kéményekben látja a magyar jövő gazdagságát, népe boldogulását. Miniszterek vették ajkukra e szót és lelkesen küzdenek a magyar ipar pártolásáért. Az Ország-Világ, mely évtizedes pályafutása alatt mindig magyar elmék munkájával magyar papíron, magyar festékekkel nyomva tetesztette a magyar érzést, a magyar nyelv szeretetét hazánkban, örömmel csatlakozott e mozgalomhoz és annak megörökítésére elhatározta, hogy a nevezetes mozgalom ujjáéledésének esztendejében a magyar ipart bemutatja a közönségnek. Ime ez az Ország-Világ ezidei almanachjának kerete, képekben, írásban bemutatni a magyar ipart. Vezetői ebben a munkában a magyar nők lesznek. *Hegedüs Sándorné* kereskedelmi miniszterünk fenkölt lelkü neje megérezte azt, hogy férjének törekvései, nemes intencziói csak úgy arathatnak sikert, ha a nagy munkában segítő társai lesznek a magyar nők, kik ha előjárának a magyar ipar pártolásában, akkor a küzdelem sikere előre is biztosítva van. Az ő buzgalkodásából alakult meg a magyar nők iparpártoló bizottsága, melyben helyet foglalnak társas életünk összes előkelőségei, lelkes, magyar érzésű asszonyok, kik példát adnak minden magyarnak — egy szebb jövőért való küzdelemben. Ezek az igazi magyar úri nők fogják az almanachban az olvasóközönségnek elmondani, mi módon pártoljuk, szeressük a magyar ipart. Az ő czikkeik keretében avatott tollak fogják bemutatni a nevezetesebb magyar gyártelepeket, a kiváló magyar iparosokat és megfogják ismertetni a magyar gyármanókat, a melyek sokszor jobbak, olcsóbbak, többetérők, mint a külföldről hozott selejtes árúk. Ki fog tenni az, hogy a magyar ipart támogatni nem áldozat, hanem jól fel-fogott anyagi érdekünk. És ebben a fényes keretben meg fogunk szólni a mi iróink is, hogy a sok tanulmányos olvassmány között, szívet-lelket derítő munkáikkal szórakoztassák a közönséget. Az Ország-Világ összes munkatársai, kiknek munkái már eddigi almanachukat is díszítették, odaadták munkájuk legjavát hogy 1901. évi almanach még szebbé, díszesebbé legyen, mint a régiek voltak. *Jókai Mór* vezetésével hűsz kiváló magyar író elbeszélése és költeménye, a magyar zeneszerzők legkiválóbbjainak darabjai, számos szép illusztráció, eredeti kép fogja kiegészíteni azt a hatalmas kötetet, melyet a magyar ipar dicsőségére állít össze nagy fáradsággal az Ország-Világ szerkesztősége. A kötetet magát diszes naptári fogja megnyitni, jeleül, hogy ez az ajándék csak egy esztendőre szól, jövő évre újabb díszmível kedveskedik Magyarországnak legregibb szépirodalmi hetilapja. Az ajándék bolti ára 4 korona lesz, a ki az Ország-Világ régi előfizetője, vagy az ujságra egy félévre előfizet, ingyen kapja. Az Ország-Világ előfizetési ára félévre 8 korona, az öszszeget az ujság kiadóhivatalába, Hold-utca 7. szám alá kell küldeni. Olvasóink lapunk hirdetései között megtalálják az Ország-Világ megrendelő-levelet, a melylyel a előfizetést legzélszerűbben eszközölhetik,

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Az Ország-Világ megrendelő-levele.

Alulírott ezennel megrendelem az **Ország Világ**-ot, és kérem azt czimemre október hó 1-től számítva rendszeresen megküldeni. Az esedékes .....évi előfizetési díjat, vagyis .....koronát a mai postával posta utalványon küldöm. **Mint új előfizető mindazokban a kedvezményekben részesülök, melyeket önök hirdetnek. Az Almanachot kérem karácsonyra ingyen megküldeni.**

Lakás: .....

Névalírás.

U. p.: .....

Tessék ezt a szelvényt levágni és levelező-lapra ragasztva vagy levélben az Ország-Világ kiadóhivatalának, Budapest, V., Hold-utca 7. szám. beküldeni.

Hirdetmény.

Néhai Faragó Istvánné csongrádi volt lakos örökösei tulajdonát tevő butorok, boros edények stb. álló ingóságok az örökösök tulajdonát tevő IV-ik tized malom utczei házában, — 3 hold öreg szőlő és 3 hold új szőlő ez idei függő-termése mintegy 800 kéve venyige a helyszínen **f. évi szeptember hó 30-án** azaz vasárnap d. u. 4 órakor a legtöbbet ígérőknek árverés útján el fog adatni.

Csongrád. 1900. szept. 29.

Szabó Sándor
zárgondnok.

A Pesti Napló

Magyarország legrégebb és egyik legelterjedtebb napilapjának **ez évi karácsonyi ajándéka** a 12 forint értéket képviselő

HIMFY-ALBUM

lesz, melyet a *Pesti Napló* előfizetői teljesen ingyen kapnak meg, ha karácsonyig beküldenek hathónapra szóló előfizetési díjat. Előfizetni havonként is lehet.

A PESTI NAPLÓ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 " — "
Félévre	14 " — "
Egész évre	28 " — "

Az előfizetési pénzek a *Pesti Napló* kiadóhivatalához (Budapest, VI., Teréz-körút 23. szám.) küldendők.

**M. K. ECYETEM
VEGYTANI INTÉZETE:**

A KRISTÁLY

SZT. LUKÁCSFÜRDŐI
HEGYFORRAS

IGENTISZTA
BICARBONAT

ÁSVÁNYVIZ

KAPHATÓ:
FÜSZERKERESKEDÉSEKBE
VENDÉGLÖKBE
ÉS MINDEN VASUTI
ÉTKEZŐ KOCSIBAN.

Helyben kapható: Engel Zs. és Tsa üzletében és a Csongrádi fogyasztási szövetkezetben.

Gyors és biztos segély gyomorbetegségek és azok utóbjajaiban!

Legjobbnek bizonyult **HÁZISZER** mely az emésztést szabályozza, rendes vérkeringést eredményezi, a megromlott és hibás véralkatrészt eltávolítja (a mi az egészség főfeltétele), gyors és biztosan megszünteti a gyomorbajt és p. étvágytalanságot, savanyu felbőgést, hányási ingeret, gyomor és hasbántalmat, gyomorgörcsöt, vértolulást, hámorhoidákat, női bántalmakat, bélbajokat, a már 40 év óta jónak bizonyult

Dr. Rósa-féle balzsam.

Kiváló fájdalomcsillapító, antiseptikus, gyógyító s a hegedést elősegítő szer.

Minden gyuladás, seb és kelés gyógyítása biztos sikerrel jár, a női mell gyuladásánál, tejrekedés és keményedésnél, a gyermek elválasztásánál, tályogok, vérkelek, pokolvar és genyedésnél, továbbá körömgenyedés és ugynevezett körön méregnél a kézen és lábujjakon, keményedéseknél, daganatoknál, mirigydagadatoknál, holttestem képződéseknél stb. 50 év óta bevált

Prágai házikenőcs.

FRAGNER B. gyógyszerész-től PRÁGÁBAN 203—III.

Az emésztés minden munkáján új életre serkent és egészséges és tiszta vért szerez, különben is biztos és messzeföldön híres bevált háziszser. I üveg 50 kr., kettős üveg 1 frt. Postán 20 krral drágább.

A gyógyulás fájdalom nélkül halad a kenőcs hűsítő hatása alatt. Dobozban 35 krjával. Postán 6 krral drágább.

Figyelmeztetés! Mindenki csak az eredeti készítményt kérje a prágai Fragner B. gyógyszerertárból és figyeljen arra, hogy a dr. Rosa balzsam csomagolás minden részén az itt látható kerek védjegy legyen; a prágai házi kenőcs csomagolásán pedig a jobbról látható három szögletű védjegy.

A ki egy utánzást talál s nekem bejelenti, jutalmat kap!

Elismerő levelek ezrei rendelkezésre állnak.

Raktárak:

CSONGRÁDON: Vladár Sándor és Ungváry József gyógyszerertárbán.
BUDAPESTEN: Török József gyógyszerertárbán, Egger A. gyógyszerertárbán.
Főraktár **B. FRAGNER** császári és kir. szállító Apotheke „Zum schwarzen Adlern” a készítőnél
Prag: Ecke der Spornergasse Nr. 203. 30—19

Kitüntetés:

Aranycsillaggal az 1900. párisi világkiállításon az összes versenyzők között a hangszer-csoportjában.

Hadsereg szállításért ezüstcsillaggal.

STOWASSER J.

cs. és kir. udvari hangszergyáros,

a cs. és kir. hadsereg és a m. kir. honvédség egyedül szállítója

BUDAPEST, II., Lánchíd-utca 5.

Iskolai és mesterhegedők vonóval.

Gordonkák vonóval.

Nagybőgők vonóval.

Fuvolák.

Szárnykürtök.

Egy finom hegedű vonóval és tokkal 7 forint.

Ősi magyar tárogató
szabadalmazva.

Czimbalmok.

Elpusztíthatatlan, kitűnő erős hangú

harmonikák.

fuvó- és vonó-hangszerek

előnyös fizetési feltételek mellett, legjutányosabb árban szállítanak.

Községi dobok a legjutányosabb árakon.

Nagyképes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Harmonika-árjegyzék külön kérendő.

Magyarország legnagyobb

fuvó-, vonó- és ütő hangszer-gyára.